

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Ambrosius Calepi||nus Bergomates: professor de||uotus
ordinis Eremitarum sancti Au||gustini: Dictionum
latinarum e greco || pariter diriuantiu[m]:
earu[n]de[m]q[ue] interpre||tationu[m] collector ...**

Calepino, Ambrogio

[Wien], 1512

VD16 VD16 C 227

F Ante R

[urn:nbn:de:hbz:466:1-97871](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-97871)

sine timore. Aug. lib. j. de lib. arbi. Fortitudo est illa
 anime affectus que omnia incommoda & dāna rerū nō
 in nostra potestate cōstituta contemnit. Dacro.
 Fortitudinis est animum supra periculi metū agere
 nihilq; nisi turpia timere: tolerare fortiter vel aduer-
 sa vel prospera. Fortitudo prestat magnanimitatem
 fiducia: securitate: magnificentiā: constantiā: toleran-
 tiā: firmitate. Fortis igitur dicitur qui infractum habet
 animum. Quandoq; qui validis viribus preditus est:
 quandoq; celer. Virgili. Si femina forti fidis equo
 qnq; formosus. Plaut. Ecq; fortis visa est: Dnq; di-
 ces. Idē eā fortē spōdidisse suā in tā fortē familiā.
 Fortitico as: forte facio. Plaut. Fortifica animum.
 Fortesco is: fortis fio. Menius. Crescit annis et forte
 sunt vires.
 Forticulus diminuti. a fortis. Luce. Quis idem Epicu-
 rus forticulū se in torminib; & in straguria sua pbeat
 Fortuna a ferendo dicta est: q; temere & sine ratione fe-
 ratur. Est enim fortuna accidentū rerū lubitus atq;
 inopinatus euentus. Hec dea credita est Juue. Te
 facimus fortuna deā celoq; locamus. Fortune voca-
 bulū mediū est. Sed cū fortuna sola dicimus intelli-
 gimus felicitatem. Unde fortunatos felices nomina-
 mus: infortunatos infelices: & infortunū malam for-
 tunam. Fortune numero plurali dicunt diuitie.
 Fortis fortuna est enitens bonus. Vir. Forte sua lybicus
 tepestas appulit oris. Teren. O fors for-
 tuna. Do. Aliud fortuna est aliud fors fortuna. For-
 tuna dicta est incerta res Fors fortuna euentus for-
 tune bonus. Nam fors fortuna est cuius diē festum
 colit q; in arte aliqua viuūt. Aliqñ fors p festum.
 Fortescat fors fuerit Sido. Remigio.
 Fortuno as: est ppero: in bonis augeo. Luce. Lurioni
 Tibi patrimonū dū fortunent.
 Fortunatus a um: qd est pperis: aq; apicium. Afa.
 Deos ego oēs vt fortunati sint precor.
 Fortunatē insule a fructu vberitate dicte sunt. De qui-
 bus Stra. lib. j. sic inq; Fortunatē insule cōtra mau-
 ritanē sinē ad occidentē sunt. Qm quidē ad partem
 & hispanie terminus concurrat. Ex ipso autē nomine
 manifestū est: qm & has ipsas felices existimabant: q;
 huiusmodi locis propinque foroz. Fuerunt autem
 ser numero: quarum prima Ombrion. secūda Juno-
 nia. Tertia eodē nomie. Quarta Lapzaria. Quinta
 Miuaria: a perpetua niue nebulosa. Septa Lanaria
 plena canibus ingentibus.
 Fortunatim aduerbiū significat prospere. Plaut. Si
 dederit Iupiter vt fortunatim oia succedant.
 Forte & nomen est ablatiu casus a fors qd capitur pro
 fortuna. Hor. li. j. ser. Qui sit mecenas vt nemo quā
 sibi forte: seu ratio dederit seu fors obiecerit. Illa cō-
 tentus viuat. Nec habet alios casus nisi ablatiuum
 singularē. Virgi. Forte sua lybicus tepestas appulit
 oris. Et aduerbiū dubitandi: vt Forte sub arguta cō-
 federat ilice daphnis. In qua significatiōe accipiū-
 tur Fortassis fortasse: forsan forsitan: & forsit: que ali-
 quando accipiunt pro temere: aliquādo sunt aduer-
 bia dubitandi. Hora. lib. j. ser. Dissimile hoc illo est:
 q; nō vt forsit bonorē Jure mihi inuideat quibus.
 Fortuitus a um: pe. pio. quod casu accidit: a forte & eū-
 do vt quidaz aiunt. Aug. lib. v. de ciu. dei. Fortuita
 dicunt esse que vel nullas causas habent: vel non ex
 aliquo rationabili ordine veniunt. Hinc fit aduerbiū
 Fortuito. Est & fortuitus nomen quart ordinis: vt
 apud eundē lib. j. Et sicut non est consequēs vt for-
 tuitu potius q; ratione diuina deus non alio sed isto
 in quo est loco mundum constituerit.
 Fossa: locus vnde terrā fodissent ab effossa terra dicta.
 Col. lib. iij. Quisq; pomariū constituas q; magnū
 habere voles circummunito maceria aut fossa ita vt nō

solum pecori sed nec homini transitus sit nisi per adi-
 tum dū adolecant semina Cip. scribit fossam esse re-
 ceptaculū aque manufactū vt ad castra seu vrbes op-
 pida ve aut alia huiusmodi munienda. Potest etiaz
 fossa esse participiū: vt fossa terra.
 Fossoz qui fodit. Virgi. lib. ij. Geoz. Et labefacta mo-
 uens robustus iugera fossor.
 Fossio ipsa fodienti actio. Col. lib. v. Deinde maleolo
 inter ordines posito crebris fossionibus pastinatum
 resolueret.
 Fossura: fossio. Idem in eodem. Hanc planam fossurā
 maxime nos pbamus: numerus autem fossionis aut
 idem debet esse qui primi anni aut vna minus.
 Fossula pe. cor. dimi. parua fossa. Cato Deide fossulas
 facito qua radices aspergi dimittas.
 Fossarius clericus mortuos sepelies. Scribit Hiero.
 primū in clericis gradū fossarioz ordinē esse: q; in si-
 militudine Tobie sancti sepelire mortuos admonē
 vt exhibentes visibiliū rerū curā: ad inuisibiliū festi-
 nē: & resurrectionē carnis credētes in dno totum qd
 faciunt deo se prestare nō mortuis cognoscāt.
 Fossicius a um: qd fodit. Pl. lib. xxxj. Arene tria ge-
 nera. Fossicia. cui quarta pars calcis addi debet. Flu-
 uiali aut marine terra.
 Fossile pe. cor. qd fodit: seu qd fodi pot. Pl. lib. xxxvj.
 Theophrastus auctoz est: & ebur fossile cādido et ni-
 gro colore inueniri & ossa e terra nasci. Et lib. xxxij.
 Tunc salē fossile adiciūt. i. qui fodiat.
 Fous a um: participiū a foueo: vt apud Esaiā. Vuln-
 & liuz: & plaga tumens nō est circūligata: nec curata
 medicamine neq; fota oleo. i. aspersa. Fous us: sub-
 stantiū. Amb. lib. j. offi. Radices arborū aut vian-
 tur frigore aut foue solis virescant.
 Foueo es: foui forum: significat nutrio: sustineo: proue-
 ho. Virg. lib. iij. geoz. Progenie uidosq; fouent. In-
 terdū aspergo madefacio. Idē lib. iij. Fouit ea vuln-
 lympha longeuus iapix. Interdū cōstituo. Idem li.
 iij. geoz. Sub terra fouere larem. Interdum fouere
 vt apud eundē lib. ix. Non obuia ferre arma viros
 sed castra fouere. Interdū amplecti seu in deliciis ba-
 bere. Idē Infelix o semp ouis pecus ipse neerā dū
 fouet ac ne me pferat illa veret. Huius cōposita
 sunt Cōfoueo simul nutrio. Circūfoueo. Amb. Da-
 ter eā maria sinu circūfouet. Refoueo rursus foueo.
 Col. in pta. li. ij. Sed si frequētē & tepetiua & modica
 stercozatiōe trā refoueat. Et hec hnt fo. syllabā cor.

F Ante R

Frenum cum e. diph. a frangendo: Instrumentū quo
 equus coerces dicitur q; equoz oia frangat. Sūt etiaz
 qui a ferendo deducunt: q; equos vertat feratq; quo
 velit. Seneca. Hippolytus arctis p̄tinet frenis eqs
 Frena Peletronū inuenere qui & strata equozū p̄ti-
 mi monstrauerūt. Et in singulari quidē neu. generis
 est in plurali tā mas. q; neu. Aug. lib. x. con. Itaq; fre-
 ni gutturis teperata relaxatione & p̄strictione tenēdi
 sunt. Hinc cōponunt Effrenus a um. Et Effrenis et
 hoc effrene: qd est sine freno. Virg. li. iij. geoz. Bens
 effrena virū ripheo ruidis euro. Ser. i. seuā rectozē
 reculans. Hiero. Mequaq; effreni lingua reperariis
 Infrenus siue infrenis eisdē significatiōis vt illud
 Hinc numide infreni angunt.
 Frenū mordere significat p̄tenere. Translatio ab equo
 qui cum seffozē contēnit frenū mordet. Luce. Romis.
 Si frenū momoderis percam.
 Freno as: cōtineo cohibeo. Virg. li. iij. geoz. Et glacie
 curius frenaret aquarū. Huius cōposita. Defreno
 quod est frenum depono: siue absq; freno rectore ve-
 duco. Quis. lib. j. me. Et defrenato voluunt in equo
 ra curis. Effreno idem significat Luce. li. iij. sulc. Et

egritudo quasi morsum aliquem doloris efficiat: me-
tus recessum quandam animi & fugam: leticia profu-
sam hilaritate: libido effrenata appetentia. Na effre-
natus dicit q̄ cohiberi & pariterio nostro agi nō pōt
Retreno quasi retrabo. *Lactā. li. vj.* Virtus est iras
cohibere: cupiditate compescere: libidine refrenare:
Suffreno. *Pli. lib. xxxvj.* Sed ad structurā infidelis
nisi multa suffrenatione deuenit.
Fretus a um: idem quod sustentatus consilios. Et est
incerte originis. Licet a fruor quidam participiū esse
velint. Et scribitur cum dipb. vt differat a fretū quod
mare significat. *Plau. in An. Dignanimi viri fre-
ti virtute & viribus.*
Frango is: fregi cū rumpo. *Plau. in Ast. Quis no-
stras sic frangit fores?* Dicimus etiam fregit nauim
fregit bacchiū: quali ipse fregit & nō potius passus
sit. *Terē. in An. Ya fregit nauē apud andrū. Et. Bre-
galeq̄ eū in campū cū nō venisset requireret excula-
uit velpa. Tertius q̄ eum bacchiū fregisse diceret.*
Hoc est q̄ ei bacchiū esset fractum. Frangi vero in se-
minā est rem habere cum femina *Lypria. ad Euagriū*
docet quā admodum masculina frangatur in feminam
et sexus arte mutetur. *Idius cōposita sunt Confrin-
go simul seu in totū frango. Lactā. lib. iij. Et videat
iam pridē suis armis esse cōfracta. De fringo de quo
alibi. Difringo diuersis modis siue in varia frustra
rūpo. Plau. in ast. Crura hercle difringēt. Effringo
valde frango. Idē in cap. Meq̄ ieiunio siorencq̄ ma-
gis effractū fame vidi. Terē. in adel. fores effregit.
Et effringere dicit vt auctor est *Var. cū gliebe grādes
prima aratione solēt excitari. Infringo valde frango*
Uide alibi. Difringo pfringo valde siue i totū frango
Lice. lib. iij. offi. Ego etiā cū Latone meo dissensim:
mis pfracte videbat erariū vectigaliaq̄ defendere.
*De fringo vide alibi. Refringo. Suffringo aliquā-
tulā seu p̄ mediū frango. Lactā. lib. iij. Carnifices nō
putauerunt ossa eius suffringere: sicut mos eorum fe-
rebat. Plau. in Tru. Et ego bilce suffringam talos*
Ascen. Frangi in semina longe aliud significat.
Fragmen & fragmentū accipi solent p̄ parte rei fracte.
Fragor sonitus qui ex arborē aut alia re fracta reddi-
tur. *Virg. li. j. geor. Et horridus altis mōtib⁹ a udiri fra-
gor. Ser. Horridus fragor sonitus qualis solet fieri
ex aridis cū frangunt arboribus. Linn. lib. j. Jam fra-
gor: tectoꝝ q̄ diruebāt vltimis vrbis p̄tib⁹ audiebāt.*
Fragosus a um: a frango asper atq̄ fructuosus. *Col. li. ij.*
Incultū igit locū cōsiderem⁹: sicus an humid⁹: ne-
innotuosus arboribus: an lapidibus confragosus.
Frago as vigilias circueo: q̄ eo labore homo frāgatur
Frago es: a quo fragisco is: quod est frangor. *Plau.*
Frageicit animus miseris.
Fragile pe. cor. caducū debile et qd̄ facile frangi pōt.
A quo fragilitas/ debilitas/ incōstantia.
Fragiliter inconstanter.
Fracidus a um: pe. cor. a frango dicit qd̄ est plusq̄ ma-
turū et iam putrescens. *Lato. Fractores volūt vt oli-
ua in tabularo diu sit vt fracida sit quo facili⁹ efficiat.*
Quidam fracidū a fraceo deducunt.
Fraceo es: a quo fracesco quod est quasi frāgor resolu-
uor et quasi vetustate putresco. *Columella libro. j.*
Oleum quod nimis prouentis congelatur fracescet
id est putrescet. *Varro. Nec de qua sit oleum conge-
ri solet acuatim dies singulos i tabulata vti ibi me-
diocriter fracescat.*
Fragitides pe. cor. auctore *Lello* dicunt veng grādes
que tumide ab vtroq̄ latere colli apparent.
Fraga mora q̄ in terra nascunt. *Virg. Qui legitis flo-
res & humi nascencia fragra.*
Fragrare odore emittere a frangendo: quia res fracte
vehementer olent. *Aug. lib. j. de ci. dei. Na pari mo-**

tu eragitatū & exhalat horribiliter cenim & suauiter
fragrat vnguentū. Hinc fragrantia. *Hiero. in Gen.*
Et sensie vellimentoz eius fragrantiam.
Frangor: arie: non est in vsu cū cōposita *Refrago: et
suffrago: habent quozū primū pro repugno: secun-
dū pro adiuno quasi suffrago accipitur.*
Framea e. pe. cor. ab aliquibus exponit pro lancea siue
basta. *Tacitus de Germanis. Me ferrum quidem
superest sicut ex genere telozū colligitur raro gladius
aut maioribus lanceis vntur: basta vel ipoz vocabu-
lo frameas gerit angusto & breui ferro: sed ita acri et
ad vsu habili vt eodē pro vt ratio possit vel com-
mus vel eminus pugnet: & eques quidē scuto framea/
q̄ cōtutus est. Aug. in octauū ps. pro gladio ac-
cipit sic scribit. Gladiū dei bis acutū: hoc est frameā
Iuue. Et martis frameā & Tyr̄beti spicula vatis.*
Franosus qui fraudem cōmisit.
Frater: dicitur q̄ sit frater alter vel a greco. *Græci enim
φραδραο coniunctos appellant: & φραδραο vocāt
concuperbiū. Et quatuor modis in sacris dicitur.*
Natura. s. gente: cognatione & affectu. *Natura sicut
p̄i. patriarche filii iacob. Sente qua omnes iudei in-
ter se fratres vocantur: sicut habetur in Deut. Non
poteris cōstiture super te alienigenā: quia nō est fra-
ter tuus. Cognatione fratres vocat q̄ sunt de vna fa-
milia. i. patria quas latini paternitates interpretant
cum ex vna radice multa generie turba diffunditur:
vt in Gen. dixit *Abraam ad Lotb. Non sit ripa in-
ter me & te: inter pastores meos et pastores tuos:
quia fratres sumus. Affectu qui in duo diuiditur in-
speciale & in cōmune. In speciali quia omnes christia-
ni fratres dicunt: vt ecce frōnum & frōcundū ha-
bitare fratres in vnum. In cōmuni: quia omnes ho-
mines ex vno patre nati pari germanitate p̄iugimur
sicut apostolus ad *Corinthios. Si quis frater nomi-
natur fornicator: aut auarus.*
Fraterculus diminutiū. i. paru⁹ frater. *Iuue. Unde
fit vt malim fraterculus esse gigantū.*
Fratria vxor fratris. Nam fratris dicitur quasi fratrū
inter se vxores.
Fratruelles siue fraterni appellant duozū fratrū filij: q̄
et fratres patruelles dicunt.
Frater patruelis: filius patris. Fratres patruelles so-
rozūq̄ patruelles dicuntur q̄ queve duobus ex fratri-
bus p̄generant: vt apud iuriconsultos traditū est.
*Sue. in Lela. Qui fratri patrueli suo *Barco* in cō-
sulatu successerat.*
Fraternus substantiuum appellatur fratris filius: in-
quit *Diononymus: quo vocabulo vsus est in libro
Lanticouum.*
Fraternus a um: possessiuum: vt fraternus amor: a quō
fraternē aduerbiū qd̄ est ad similitudinem: fratris.
*Augu. Cū cū a teneris annis ardentissimo illo pueritē
amore mihi cōiunctū plusq̄ fraternē amarem.*
Fratrare pueroꝝ mānē q̄ velut frēs pares oriātur qd̄
etiā in frumento spica facere videtur.
Fratilli villi sordidi in tapetis q̄ p̄ terrā serant.
Fraus a ferendo deceptio q̄ alicui inferit sicut impo-
sita ra ab imponendo. Accipitur quādoq̄ pro periculo
*Virg. lib. v. Quis deus in fraudē que dura poten-
tia vestra egit: Et in iure lectum est: Erat illa res frau-
di: id est periculo: Quādoq̄ pro pena. Luce. libro de
ora. Idcirco narrabo & fraude capitali esse. Virgili⁹
lib. ij. Jam nolces vctosa ferat cui gloria fraudem.*
Differūt tū fm *Alp. p. gena et fraus: q̄ fraus sine pe-
na esse potest. Pena sine fraude esse non potest. De-
na est noꝝ vindicta: fraus et ipsa noꝝ dicitur & quasi
p̄neg quedā preparatio. nosti φραδραο λέγω καὶ
φραδραο ο λογωσ εκ μι κρουειν τω λογω Δο
λοσ Δε ερ πρ αμαστι***

Fraudulofus qui fraude facit qd magis a diminuti-
uo fraudula q̄ a fraude videtur descendere.
Fraudulencus: fraudis plenus: a quo fraudulenter hoc
est cum fraude.
Fraulus: erit qui fraudes commiserit. *Plau. in Aft. Mō*
placet me tuo in cōmune ne quā fraudem fraulus sit.
Fraudo as: decipio: Et dicimus fraude te. Et fraude
te bacre. *Virg. Quē regno hēspere fraude r̄ fatali-*
bus aruis. Fraudare genū: est nō satisfacere necessi-
tati nature r̄ voluptati. Lūius contrarium est curare
genū. i. laute vivere. Fraudare desiderium est nō fa-
cere quod cupit r̄ non esse voti compotē. Unde le-
gimus. Mō sūt fraudati a desiderio lūo. Mōcōpo-
nitur Defraudo.
Frapinus penultima correpta: genus arboris q̄ in fra-
gosis locis nascatur.
Fregella: olim ciuitas: nōc vō vicus nō lōge a Celeris
Fremo ia ut itum: tumultū facio: vt sit ab vndis maris
Virgilius. Talibus illoceus cuncti simul ore fremē-
bant. Ser. Fremebant hoc est consentiebant. Et be-
ne ore: q̄ etiā armis possunt fremere. Unde Lact.
lib. vii. Fremēt vbiq̄ bella: oēs gētes in armis erunt.
Mūius cōpositū est Infremo pe. cor. qd̄ est valde fre-
mo. Idē lib. ii. Si belli terrore infremuit.
Fremitus us: pe. cor. proprie sonus fluctū r̄ in popu-
lo murmur indignante r̄ p̄e iracundia humanaz vo-
cem imitante. *Virg. Fluctibus et fremitu eurgens*
benice marino. Festus vult Fremitū dictū ferimētū.
Frendeo es dū. fremum: significat frango. Unde saba
fresa dicitur mola leniter fracta. *Col. Licera bubus*
erul loco fresa dantur in hispania betica. Et frendere
est cū gemitu siue iracundia vocem emittit: vt apud
Esaiam: Rugiet vt catuli leonū et frender r̄ tenebit
predam. Hierony. in Paulo heremita. At ille barba-
rum nefcio quid frendēs r̄ iragens potius verba q̄
proloquēs inter horrentia satis blandum quesuit al-
locutus. Hinc cōponitur Infrendeo: quod est valde
frendeo. Virg. lib. iiii. Dentibus infrendens gemitu
graditurq̄ per equoz iam mediū.
Frequens. Vide in dictione Celebis.
Frequento as: sepe vel cum multis adeo. *Salu. Iuue-*
ntem que domū Catiline frequētabat. Inde frequē-
tatio r̄ frequentia pro cōuentione r̄ cōursu seu mul-
titudine. Idem. Reliquos cū custodibus in eadem cō-
cordie venire iubet. Eo senatum aduocat: magna fre-
quentia eius ordinis erat. Aliquando frequētare est
frequenter facere. Aug. lib. ii. de ciui. dei. Extruantur
amplissim atq̄ ornatissim domus: vbi opipara cō-
uiuia frequententur.
Frequentarius a um: veteres dixerunt p̄ frequēte.
Frequentatiū: qd̄ frequenter fieri aliquid significat.
Fretum ab vnda r̄ fremitu dicitur: vt *Carro* inquit: a
similitudine feruentis aque q̄ in fretum sepe concur-
rat ḡlus atq̄ feruescat. Et significat siue in mare natu-
raliter mobile. *Angustias enim quibus ar̄lanticum*
mare irrumpit terras greci πορθυορ. latini fre-
tum appellant. Abussue pro ipso mari. Hinc trans-
fretō transiretas penultima correpta quod est trans
fretum nauigo.
Fribolus: pe. cor. quasi fere obolo dignus.
Frico as: fricui frictum. Unde fricticus s̄m *Puiscianū*
Iuue. Si p̄ruit frictus ocelli angulus. Gregorius ta-
men dicit Confricatus. Dacer. Tritice folijs reuo-
catur vulua fricata. Est aut̄ fricare sicut sonat Virg.
lib. iiii. Scor. fricat arboze costas. Mūi cōposita sūt
Infrico iuxta frico Col. lib. viii. Pecudes aut̄ motu
scalp̄r aut̄ cornu aut̄ ungula tundunt: aut arbori af-
fricant particibus vt detergūt. Plī. Daratbo her-
be se se affricat. Confrico simul frico. Plau. in Aft.
At qui pol̄ hodie non feres n̄ genū: dicitur Col.

lib. ii. Boves cum ab opere dimiserit subfrictos cō-
frice: manibusq̄ compinat dorsum: r̄ pellem reuel-
lat. Defrico deorsum frico. *Lice. lib. iiii. ad Heren.*
Nam vt forte hic in balneas venit: cepit postq̄ defu-
sus est defricari. Col. libro. ii. Solida in sole siccet q̄
et radice silphī trita cum aceto aspergatur defricetur
Infrico intus frico. Idem libro. vii. Maxime p̄ode
rit fuligo ex abeno vlceri infricata. Col. lib. vii. Delit
de nares perfricato vt homines discāt odorari. Plī-
nus in prologo. Defricui faciem nec tamen profect
Hos est eorum qui cum pudore aliquid agunt vt fa-
ciem perfricent natura ipsa ad id impellēte: quasi ad
abigendum sanguinem qui ex precordijs ad faciei su-
perficies confluat. Propter quod querit Aristo. Cur
pudore facies hominis erubescat metu palleat: cū
pudor nihil aliud sit q̄ timor future reprobentis.
Hinc ergo ortum est proverbium: vt quotiens dice-
re volumus nos pudorem deponere dicamus. Per-
fricui faciem: hoc est pudore expuli. Refrico rursus
frico. Lice. Ser. publii filio. Sin aut̄ omnia q̄ sentio
perfriscrim: ne refricem meis literis desiderū ac
dolorē tuū. Et omnia habent pe. cor.
Frigus ozis: pe. cor. r̄ **Frigor** ozis: pe. pro. p̄ bozo/
re qui est contrarius calori. *Virg. lib. i. Geor. Fri-*
gusq̄ colorēq̄ inter. Dacer. Peller frigorem reuo-
cabit r̄ ipsa calorē. Aliquando sumitur pro metu ab
eo qd̄ p̄cedit ad id qd̄ sequit. Virg. Extrēplo aene
solum frigore mēbra. Ser. Frigore: id ē timore. Re-
ciproca translatio: r̄ timor pro frigore r̄ timore pro ti-
more ponitur: vt in Teren. Trozem tuam pauitare
aiūt non timere sed laborare frigoribus. Virg. est
in vnum exitus cadunt sicut r̄ de calore r̄ frigore vie-
re dicim⁹ vt est. Aut borez penetrabile frigus adurat
Rursus frigus dicit̄ ipsa acris natura. Virg. lib. ii.
geor. At celeratū exquirere frigus difficile est.
Frigeo es: frigui r̄ frigi s̄m *Diom. frigid⁹ sum. Puisci.*
Syllaba vero naturaliter longa ante geo mutat geo
in gi. vt *lugeo luxi: frigeo frigi. Virg. libro. vi. Cor-*
pulq̄ lauant frigentis r̄ vngunt. Sit autem frigeo vt
quibusdam placet a frango: q̄ tam calor q̄ horro: n̄
mis corpora frāgat. Alii a greco deducūt. ατο το
φορτω qd̄ est boreo. Unde φορη horror siue fri-
gus dicitur. Interdum Frigere est segnē esse. Plau-
tus Frigent omnes nemo se vomet. Mūius compo-
situm Refrigeo.
Frigesco is: frigidus fio. *Lactā. lib. vii. Quos autem*
morbus interimit: spiritū diutius exhalant: vt paula-
tim frigescentibus membris anima effletur: que cum
materia sanguinis contineatur: sicut lumen oleo ea
materia febrium calore consumpta necesse est mēbro
rum summa queq̄ frigescere: quoniam vena caliozes
in extrema corporis porrigūtur: r̄ extremi r̄ tenuio-
res riuī deficiente vena fontis ardescunt. Hinc Refri-
gesco cōpositū. Col. li. vii. Si bos aut̄ ex languore
aliquo ad maciem perductus est: aut sudans in ope-
re faciundo refrigit.
Frigidus a um quod habet frigus. *Quidius. Frigid⁹*
glacie pectus amantis erat. Quādoq̄ frigidus dicit̄
segnis. Virg. Laryus opum r̄ lingua melior sed fri-
gida bello deptra. Quāq̄ p̄niciosus r̄ nocens eo q̄ fri-
gida nature mortalū pernicioza sunt. Idē. Frigidus
o pueri fugite hinc latet anguis in herba.
Frigidulus diminutiū est: qui est parum frigidus.
Frigorificus a um: quod frigus inducit: sicut a calore
calorificus.
Frigefacio: a quo frigesco note significatioms.
Frigero as pe. cor. **Frigefacio**: a quo **Refrigero** quod
est rem aliquam calidam frigidam facio. **Perfrigero**
valde frigero. **Plīnus. Minnum carum vis eadem**
perfrigerare est alstringere.

Frigutto ia iui. **Frigutire**, sursum saltare vt est ex frigo
re tremere: vel a calore frigerere: et quod nos vulgo di
cimus signolos habere. **Plau.** in **Cal.** Nam quid fri
gutus? quid istuc tam cupide cupis?
Frigella auis dicta q̄ frigore cantat et vigeat.
Friigo frigis. xi. rum. et qui ctum: significat roreo quod
vulgo dicitur frigerere. **απο του φουσειου οδερ λε**
υεται φοικη.
Festus: frigerere et frictum a greco: **Iade** frictorium et fri
porium in quo quid frigitur. **Dierno.** in **Esai.** Confri
ca sunt ossa mea tanq̄ in frictorio. **Loz.** **Celsius.** Tum
res eadem magis alit iurulenta q̄ assa: magis assa: q̄
frita. **Dierno.** ad **Furiam.** Pueri erant nec dum ad sar
taginē venerat in qua rex babilonis senes iudices fri
pit. **Hinc** sunt cōposita **Defriigo** et **perfriigo.** **Iuue.**
Et si **perfriigit** cantat bene.
Friozium a sono fricationis dicitur sartago in qua quid
frigitur: que et frictoria appellatur.
Fritilla cibus ex pulre factus qui frigit.
Frit dicitur illud in summa spica iam matura: quod est
minus q̄ granum.
Fritillus apud nos dicitur tabula lusoria qui apud gre
cos **Pyrgus** in quo tessere coniecte agitatq̄ mitti
tur inquit **Dorpbirio.** Et quo demonstrat tesseras
cōfici fritillo tanq̄ vasculo quo agitate deinde mitti
tur in aluolum. **Iuuenalis.** Paruoq̄ eadem mouet
arma fritillo. **Dicitur** fritillus vt quidā putat a crepi
tu ipso tesserarum: vel q̄ sup eo tessere ferant. **Hinc**
etiā **Blucolus** dicitur et **Pyrgus.** **Bar.** Dum blanda
vagus alea december incertis sonat hinc et hinc fri
tillis. **Barro.** Quales sunt tessere quibus in aluol
lo ludis. **Boza.** **Witteret** in pyrgū. **Alii** in simum.
Frio as: significat tero. **Dlinio.** In ipsa quidez gebio
pia friatur. **Hic** tanta est scititas vsq̄ usque spulentur
in panem. **Quius** composita sunt **Affrio.** **Infrio** qd̄
est terendo aliquid digitis leniter inspargo. **Suffrio**
paululum contero.
Friabile: qd̄ facile friatur et quasi manibus minutim te
ritur. **Pl.** lib. xviii. **Optimaq̄** est que candidissima
et friabilis minimeq̄ pōderosa cū terat inter digitos
Friuolus a um: **pe. cor.** a **frio** as dicit qd̄ est inane leue
nulliusq̄ momenti: sicut friuola dicuntur verba q̄ minus
fide sunt subnita. **Unde** friuola pro uagatoris q̄q̄
pōt cōiuerit. **Et** vasa friuola q̄ vir attritādo alv
quid confringunt: et in puluerē vertunt.
Frons frontis ab oculoꝝ foratu: vel a ferendo q̄ in
dicia animi p̄ se ferat. **A** dextra et sinistra tempori
bus: a superiori capilloꝝ radice: ab inferiori vero
parte supercilij terminata: corrugatur in tristitiam
et in letitiam dilatatur. **Est** etiā tristitię hilaritatis de
mentię seueritatis indicium. **Et** pudorem significat.
Perfrons. **Exclamat** melicerta perisse frontē de reb̄
Et ob hanc causam frontē **Benjo** p̄fici consecrarūt.
Dicit etiā frons de reb̄ inanimatis. **Vir.** Fronte
sub aduersa scopulis pendentibus antrum. **Et** licet a
grammaticis genere s̄g. p̄ferat tamen a **Cecilio** ge
nere **mas. ponitur**: si sunt inquit inuicē pessimi fron
te **bilaro**: tristi corde. **Hinc** cōponit **Bifrons.**
Frontale: qd̄ ad frontē ponit. **Pl.** lib. xviii. **Quōdāq̄**
tante magnitudinis fecere vt equis reguz in oriente
frontalia atq̄ pro phalaris pensilia facerent.
Frontati vt est apud **Sicr.** id genus laterū dicunt q̄s
greci diatonos appellant: q̄ p̄ latitudinē totam poz
recti vt atq̄ parietis frontē cōficiant.
Frontosus pro impudente capitur.
Frons dis generis s̄g. a **fero** q̄ frondes arborū huc atq̄
illuc a vento ferant: pp̄ie aut frondes arborum di
euntur: folia v̄o tam arborū q̄ herbarū et florū. **Hinc**
frondifer. **Lucre.** **Frondifera**q̄ domos auū.
Frondosus a um: quod totuz ex frondibus est: vt totus

frondosus.
Frondosus a um: quod frondibus abundat: vt lucus
frondosus.
Frondarius a um qd̄ ad frondes p̄inet: siue qd̄ ex fron
dibus est. **Pl.** li. xviii. **Unus** frondator: quattuor frō
darias fisciāq̄ cōplere in diem iustū habet.
Frondosus es dui: frondes habeo. **Virg.** **Nunc** frondēt
sylus. **Hinc** frondescere. **Colu.** lib. v. **Hilpilominus**
etiā paucis frondescet p̄p̄inis.
Frondo as: frondes emitto a quo frondator: frondatio
et **Defrondo** qd̄ est frondes deicio.
Frondator: qui arbores amputat: et qui frondibus ma
nipulos facit h̄yemē tēpore aialibus ad passuz effe
rēdos. **Et** qui manib̄ vitū folia vellit: quo ardoꝝ fo
lis vnam maturiorē reddat.
Frondatio. **Col.** li. vi. **Atq̄** in frondatione cauendum
ne aut proliores pollices fiant qui ex amputatis
virgis relinquuntur.
Fruoz cris: fructus in lupino s̄m **Duiciā**: sicut struo
strutus. **Lice.** in boze. **Et** amgnitate summa per fru
cturus est. **Alp.** tamen ad sabinum. **Frutu** fruiturus
nō fructurus quomodo ortum oriturus **Frutu** fruitu
rus: motū moturus dicit: q̄ cū i. in p̄terito nō ha
beat id in futuro habet. **Dierno.** v̄o ad p̄ncipiā frui
tum dicit. **Sepe** et multū flagitans virgo chisti p̄nci
pia vt memoriā sanctę femine marcelle litteris reco
lam: et bonum quo fruii sumus etiam ceteris noscen
dū imitādūq̄ describā. **Lice.** lib. iiii. **Uf.** **Ufno** stico
rū acutissimus contēdere et magna voce dicere sole
bat: et esse beatus qui p̄sentibus voluptatibus frue
retur: consideretq̄ se fructurū. **Tra** autem sit **ve**
rio: sententia q̄ fruoz fructū an q̄ frutum faciat nos
satis dignificari potest: q̄ raro huiusmodi exempla re
periantur et nōnunq̄ vitata: puto t̄m q̄ fructus et frui
tus a quo frutio: nō frutus faciat: cuz nō sit eiusdē si
gnificantię. **Neq̄** alipulo: illis qui dicitur frui de bu
manis dicit. **Lum** et in bonam et in malam partem ac
cipiat. **Aug.** lib. xv. de ci. dei. **Boni** ad hoc vtunt m̄
do: vt fruuntur deo: mali autem: vt fruuntur mun
do vt volunt deo. **Dierno.** ad **Iulianū.** **Dificile** imo
impossibile est: vt et p̄sentibus et futuris quis fruat
bonis: et ventrē hic et ibi mentē impleat. **Iuuenalis.**
Et ab octaua marius bibit et fructur dīs iratus. **Est**
itaq̄ frui quasi delectationem et fructū capere. **Terē**
tius in adel. **Est** hic paululū quod loctas foris huc
demus qui fruat. **Composita** huius verbi sunt **De**
fruo et **perfruo**: que significant in totū fruoz: seu om
nem fructū capio.
Frufico a fruoz deducitur: sicut a fateo et fatifcoz. **De**
rellus ad domitios. **Alii** vero omni iure atq̄ honesta
te interdictio: neq̄ aqua neq̄ igni careo: sed sum
ma glorioz fruficoz. **Celsius** libro. ii. cū accusator iun
xit. **Domus** suas inquit quādoq̄ iudet ire et sua om
nia frufico.
Fruficoz p̄ fruoz. **Cato** posuit et fruitū dixit prudens
tem. **Hoc** est cum quo perfrat liceret: sicut econtra
rio in frustum insipientem ac stolidum: qui vllī vsui
esset: **Huius** alii frontum per o. a greco φρονησις
etiā greci prudentē dicunt **αφρονη** vero dementem
Unde est illud in sacris litteris. **Est** animo irreuerētē
et infronto ne tradas me.
Fructus tus: et fructi et fructus. **Teren.** in **Adel.** **Nūc**
eracta grate hoc fructi pro labore illis sero. **Barro.**
Quero vtrū fructus an delectationis causa v̄datis
Antiqui etiam hec fructa dicebant. **Cuius** loco dicit
hec fruges. **Et** a fruendo dicitur fructus: vt inquit **Bar**
ro: quia his fruuntur. **Quidam** etiam a ferendo fru
ctus deriuant: et dicuntur ille res quas fundus fert et
que in fundo sunt ferunt.
Fructifer a um: qd̄ fert fructū. **Hoc** est pingue fertile

et fructifere arbores q̄ ferunt fructū.
Fructuarius: dicitur cuius fructus: Fructuarius a. um. quod fert fructū: seu quod ad fructū pertinet. Colu. lib. j. Pars autē fructuaria diuiditur in cellā oleariā corculariā z cellam vinariam. Idem lib. iij. Cū vitem inferere voles optimi generis sarmeta fructuaria cū gemas agere incipiet v̄to haultro a matre p̄cidito. Dalla. Decisio male natis omnibus z veteribus no uellos z fructuarios serues.
Fructificus a. um. idem quod fructuosus: qui fert fructum. i. utilitatem prelat.
Fruges frugis: vel hec frux frugis fm̄. P̄isci. vt notat Bar. de anal. Frux legumen triticum a quo frugi in declinabile derivatur. Sunt autē frugi homines qui in omni re motibus animi moderantur. Unde est p̄sonis illius cognomen. Auso. Ante equidē campis q̄ spica suppetet frux f̄elus. Panticeps frux ven tris. i. pinguitudo. Et a fruce seu fruceo d̄r. Mā id ē qd̄ segetes ferūt. Et generaliter fruges dicūt quicqd̄ ex fruce terre in alimoniam vertunt. Cū frugifere arbores dicitur sunt que cūq̄ fructū ferūt qd̄ redditum dicitur sicut docet Ap. Non solū qd̄ ex frumētis et leguminib⁹ verū etiā qd̄ ex vino vel ex suis cedulis crete fodinis: lapidibus capit. f̄elus. Ser. et Do. frugis vocabulū a frumine eminente sub mento gut turis seu gurgulionis parte qua cūq̄ in aliu dēmit titur a ferendo cibo appellatū dicitur. Et alio nomine dicitur ramē. Erant igit̄ qui discernunt frumenta a frugib⁹. Mā h̄ce. ar. Olei z frugū minutarū cū de leguminibus diceret: vt ostenderet etiā frumēta fru ges vocari. Liii. Ea genē traditur fama dulcedine frugū maxime vini noua tum voluptate captā. Dunc defrugo as. de quo supra.
Frugi nomen a fruge denominatū omnis generis z inde declinabile est: sicut nihil a nihilo et fm̄. P̄isci. lib. vi. cū omnibus calibus iungit. Dunc Bar. Sentacla frugi dixit. Et tā frugi iuno veller habere iouē. Quin til. Zapar eos a quibus d̄r frugis z non frugi tanq̄ frugalis sic dicitur parū proba. Cum tā quod mirum videri potest frugalitas z frugalissim⁹ vsurpent. Dicitur ad frugi homines. Terē. in eu. Frugi es. Ubi Do. Frugi vtilis et necessari⁹: a frugibus que q̄ his fruamur dicitur sunt. Inde fructus z frumenta. Bre/ ei frugi boies πορνισμοιο dicitur. vtilis. Cū anti qui seruū laudare volentes frugi dicebant: tanq̄ so/ b̄iū v̄lē z necessariū. Plau. in am. Ita seruū par videtur frugi sese instituere. L̄ce. lib. iij. tuf. Sed qz nec qui propter metum p̄sidiū relinquit quod est ignauis: nec qui propter auariciam clam depositum reddit quod est iniustici⁹: nec qui propter temeritatē male rem iussit: quod est stulticie frugi appellari so/ let. Eas tres virtutes fortitudinem iusticiam et pru denciam frugalitas complexa est. Ergo frugi homi/ nem bonum et virtute p̄ditū intelligimus. Cuius contrarium est neq̄. Cuius significatio vna est: q̄ sic libidinis intēperās. Altera q̄ ad nihil bonus sit sed plane malus. Unde p̄lo frugi appellatus est. Colu. lib. j. Eiusdem agilitatis homo frugi melius q̄ neq̄ faciet. Accipitur etiā frugi p̄ eo qui in viciu veltitu/ similibusq̄ tēperans ē: sicut e contrario Luriosus apud Senē. Quinilianusq̄ de duobus filiis frugi Luriososq̄. Doz. P̄arcus hic viuit frugi dicitur. Unde frugalitas auctore L̄ce. ea virtus dicitur potest quā greci σοφροσύνη: latini tum tēperatiā tū mode/ rationē appellare cōsueuerūt. Senē. Lurioso fru/ galitas p̄na est. Au. lib. j. de brā vita. Verito vir/ tū omniā matrē multi frugalitatē esse dixerē. Qui bus plentens Tullius etiā in populari oratione ait Et voler quisq̄ accipiat: ego tamē frugalitatem id est modētiā z tēperantiā virtutem maximam

esse iudico. Et enim nequitia est mater vitio si om/ niū: ita frugalitas mater cōctarū virtutū: et sicut illa a nihilo. i. sterilitate sic hec a fruge. i. a fruce p̄pter quandā animoz fecunditatē est noiata. Sic frugalior p̄ tēperantior. Teren. in heu. Dedit me patri nōc tam vt frugalior: sim q̄ vult. Et frugalissim⁹ quasi ex pertus z p̄udes. Col. lib. j. Hagistros pecoribus oportet p̄ponere sedulos ac frugalissimos. Unde et frugalitas p̄ sufficiētia. Idē. Vinus in hoc officio q̄ in ceteris agricolatio frugalitatē requirit.
Frumen: summa pars gule interior: per quam cibum: lingua demittit in ventrem. Et a qua fruges dici a quibusdā putantur.
Frumentum dicitur est veluti fermentum: vel a fruen do: id est vescendo: vt quasi frugamentū a frugibus. Frumenti genera vt scribit Plin. hec vulgarissima sunt: far quod Adozeum dixerunt. Siligo triticum hordeum. Frumenta dici putant quecumq̄ emittunt aristas inquit Ser.
Frumentaceus a. um. quod ex frumento est. Hierony. P̄aio: turba hordeaceis panibus minor frumenta cis pascitur.
Frumentarius a. um. qd̄ ad frumentū pertinet: vt fru mentarius ager: frumentarius negociator: frumēta/ ria lex que tractat de frumentis.
Frumentoz ario: frumentum colligo. et frumentatio frumenti collectio. et frumentator: qui frumentatū profectus est.
Frusus genus rabozum tenue: spinis minoribus z nō aduncis.
Fruter dicitur qui ad iustam magnitudinē arboris nō assurgit z statura similis est multis herbis: sed nō de mox: neq̄ arefecit vt herba. Mā tertū est qd̄ nec ar/ borē: nec fructū p̄pue dixeris vt est vitis. Aliquādo fruter ponit pro stirpe. Sue. de Tēspa. Singulos repente ramos a frutice dedit.
Frutetū seu fruticetū vbi multi frutices sunt.
Frutetosus locus fruticibus abundans. Plin. lib. xij. Siccis hec z sabulosis locis frutetosus nascuntur.
Frutico as. penult. co. pullulo et q̄ frutices emittit. Plin. lib. xvij. Quod sup̄ terrā est e matre radi iubet vt frutices: Est z fruticoz deponēs r. L̄ce. ad Anticū. Ep̄isa ē em̄ arbor: non emulsa: itaq̄ q̄ frutices vides.
Frutiscere est fruticem fieri. Plin. Punicez olez quia celeriter fruticescunt.
Frustum rei cuiuscūq̄ particula: sic dicitur q̄ facile se/ rat. Virg. Pars in frusta secant. Lat. frusto panis p̄duci potest vel vti taceat: vel vti loquat. Qui d̄m̄ nuciū est frustulū: a quo frustillū.
Frustatim aduerbiū significat p̄ frusta. Frustillatim p̄ frustilla. Plau. in Cur. Jā ego te faciē vt hic fornicē te frustillatim differant.
Frustra aduerbiū significat incassum.
Frustro as. decipio. L̄sar. Nō frustrabo vos milites Inuenit et frustroz s̄bum cōmune fm̄. P̄iscianus. Plau. in Am. Nescio quis prestigiator: hāc frustraē mulierē. Passus. Fenestella. Frustrat igit̄ a spe de uictus in castra se recepit. Et frustra agere. Colu. in p̄sa. Sepe magnā dñis afferunt iacturā cū imprudē/ ter facta opa frustrant expensas. i. p̄uocant: siue fru/ stra agunt. Idē ibi. Syderū ortus et occasus memo/ ria repetat ne imbibus ventisq̄ imminētib⁹ opera inchoet: laborēq̄ frustret.
Frutinalis: dicitur est templū Veneris frute.
F **Ante** **F**
Fucine penul. co. lacus in quarta regione italie prope Albenses Varozū populos. Quo etiam noie bie/ cius est lacus volscoz. Bar. Fucinus z pigrī taceā tur stagna heronis. Virg. li. vi. Te nemo Angitiq̄